

Not 50

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 22 december 2020 följande beslut (mål nr 3171-20).

Bakgrund

1. Gabna sameby och Laevas sameby ansökte i mars 2020 hos Kiruna kommun om införande av ett tillfälligt snöskoterförbud inom samebyarnas områden. Kommunen beslutade i april 2020 att avslå ansökan.

2. Samebyarna överklagade kommunens beslut till regeringen. Regeringen fann i det nu klandrade avgörandet att beslutet, som innebar att kommunen inte meddelat föreskrifter om förbud mot eller begränsningar för terrängkörning i aktuellt område, inte kan anses vara ett sådant beslut som kan överklagas enligt 24 § terrängkörningsförordningen (1978:594). Överklagandet togs därför inte upp till prövning.

Yrkanden m.m.

3. *Gabna sameby* och *Laevas sameby* ansöker om rättsprövning av regeringens beslut samt yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva beslutet och bestämma att regeringen ska ta upp överklagandet till prövning. Som skäl anförs följande. Renskötselrätten är en civil rättighet som omfattas av egendomsskyddet i regeringsformen och den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR). Genom regeringens beslut fråntas samebyarna rätten till överprövning och effektiva rättsmedel och därmed möjligheten att ta tillvara sina intressen och rättigheter. Regeringens beslut strider mot såväl inhemska rättsregler som Sveriges folkrättsliga åtaganden.

Skälen för avgörandet

4. Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i EKMR.

5. Det klandrade beslutet avsåg endast en prövning av om Gabna sameby och Laevas sameby hade rätt att överklaga kommunens beslut att inte meddela föreskrifter. Regeringens beslut att inte ta upp deras överklagande till prövning innefattar därmed inte någon prövning av deras civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i EKMR. Ansökningen om rättsprövning ska därför avvisas.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avvisar ansökningen om rättsprövning.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten*, *Saldén Enérus*, *Svahn Starrsjö*, *von Essen* och *Andersson*. Föredragande var justitiesekreteraren Helen Lidö.

Regeringen (Miljödepartementet, 2020-05-14):

Kommunen får enligt 15 § terrängkörningsförordningen (1978:594) meddela föreskrifter om förbud mot eller begränsningar för körning i terräng med motordrivet fordon inom visst område, om körningen kan medföra olägenhet från naturvårdssynpunkt eller annan allmän synpunkt. Ett sådant beslut får enligt 24 § terrängkörningsförordningen överklagas till regeringen.

Kommunens beslut i det aktuella ärendet innebär att kommunen beslutat att inte meddela föreskrifter om förbud mot eller begränsningar för terrängkörningen i det aktuella området. Beslutet kan inte anses vara ett sådant beslut som kan överklagas enligt 24 § terrängkörningsförordningen. Överklagandena bör därför inte tas upp till prövning. – Regeringen tar inte upp överklagandena till prövning.